వే శ్యా కాం త లు.

By

K. VEERESA LINGAM

5-5-1893

వేశ్యాకాంతలు.

సువివేకులారా!

నే నీదినమున ప్రసంగింపవలసినది వేశ్యావృత్తివిషయమే యయినను, ఆసంగతి నారంభించుటకు ముందు సుఖభేదములను గుఱించి కొంచెము ప్రస్తావింపవలసియున్నది. లోకములో నెవ్వ రెప్పు డేకార్యమును చేసినను, ఏకార్యమును త్యజించినను, తమ సుఖము నపేక్షించియే యని యెల్లవారు నెఱుఁగుదురు; కాఁబట్టి యెల్లవారును జేసెడు ప్రయత్నములన్నియు దుఃఖనివారణముకొఱకును సుఖసంపాదనముకొఱకును ననుట స్పష్టము. అందుచే నెంతమూఢుఁడును బుద్ధిపూర్వకముగా సుఖము పోఁగొట్టుకొని దుఃఖమును తెచ్చిపెట్టుకొనఁడు. అయినను తమయధీనములోనున్న విషయములలోనే పలువురు మూర్ఖత్వముచేతనో యింద్రియలోలత్వముచేతనో దూరము విచారింపక తాత్కాలికసుఖము వచ్చునని భ్రమపడి కార్యములను జేయుచుండుటవలన వారికి సుఖమునకు మాఱుగా దుఃఖమే బహుతరముగా సంప్రాప్తమగుచున్నది. అదిచూచి బుద్ధిమంతులగువారు తా మొకకార్యమును జేయునప్పుడు సద్యఃఫలముమాత్రమే చూడక దానివలన ముందు కలుగఁబోవు ఫలములనుగూడ విచారించి కర్తవ్యాకర్తవ్య నిశ్చయముచేయుదురు. దానినిబట్టియే సర్వసాధారణముగా లోకములో నవివేకులు పలుకష్టముల పాలగుచు వచ్చుచుండుటయు సువివేకులు సుఖపరంపరను చెందుచుండుటయు సంభవించుచున్నది ఈజగములో మ్రుగమొక్కటియే ముందుసంగతి బొత్తిగా

విచారింపక ప్రస్తుతసుఖముతోనే తృప్తిపొందియుండునది. మనుష్యుఁ డెంత బుద్ధిహీనుఁడుగా నున్నను కొంచెముగానో గొప్పగానో భవిష్యత్సుఖమును చూచుకొనుచునేయుండును. కాఁబట్టి మనుష్యునకును మృగమునకును గల భేదము ముందుగా భావిసంగతులయొక్క విచారావిచారములలోనే యారంభమగును. మనుష్యుఁడు ముందుసంగతుల నెంతయల్పముగా విచారించువాఁడయిన నంత మృగప్రాయుఁడనియు, ఎంతయధికముగా విచారించువాఁడైన నంతజ్ఞానాధికుఁడనియు, చెప్పఁబడును. ఇప్పుడు చెప్పినదానివలన మనము చేయువానిలో పలుకార్యములు సుఖదాయకములుగానే కనఁబడినను వానిలో గూడ సుఖతారతమ్యవిచారము చేయవలసిన యావశ్యకము తేలుచున్నది. మనకుఁ గలిగెడు సుఖమంతయు శరీరసుఖమనియు, ఆత్మసుఖమనియు రెండువిధములుగాఁ జెప్పవచ్చును. ఈరెండుసుఖములలో శారీరసుఖమునకంటె నాత్మికసుఖ ముత్తమమయినదని కొంచెము వివేకముగలవారందఱును ఏకవాక్యముగా నొప్పుకొనియున్నారు. వీనిలో దేహసుఖము మృగములకును మనకును సామాన్యమయినది; ఆత్మసుఖ మొక్కటియే మనుష్యుల మైనందున మన కధికముగా వచ్చినది. మనబాహ్యేంద్రియములను తృప్తిపఱచుటవలనఁ గలుగునది దేహసుఖము; నీతిమార్గమున నడుచుటవలనను భగవద్భక్తి మొదలయిన వానివలనను కలుగునది యాత్మసుఖము. ఇంద్రియసుఖము పశువులకును మనకును సామాన్యమయినదే కాఁబట్టి యింద్రియసుఖము నెంతయెక్కువగా ననుభవించినను దానివలన మనకు పశువులకంటె నాధిక్య మేమియు రాదు. ఇంద్రియసుఖముల కనుకూలమయిన పదార్థములను సంపాదించుకొనుటలోను, వాని నుపయోగించుకొనుటలోను, మితము తప్పి యనుభవించుటవలనఁ గలుగు రోగాదులలోను

ములరెంటను సుఖమిచ్చునది యుత్తమమనియు, ఈలోకమున మాత్రమె సుఖమిచ్చునది మధ్యమమనియు, తాత్కాలికముగా మాత్రము సుఖమిచ్చునది యధమమనియు నేనిక్కడ చెప్పనక్కఱ లేకయే యెల్లవారికిని తెలియును. వానిలో నుత్తమసుఖమునిమిత్తమై మధ్యమాధమ సుఖములను వదలుకోవలెననియు మధ్యమసుఖము నిమిత్తమయి యధమసుఖములను వదలుకోవలెననియు, కూడ నెల్ల వారును నెఱిఁగినయంశమే. ఇహమునం దాత్మానందమునకు లోపము లేకుండి పరమునందుకూడ కలిగెడు శాశ్వతానందమే మోక్షసుఖము గనుక, మహానుభావులగువా రాయొక్క పారమార్థికసుఖమునే మనస్సునం దుంచి దానినిమిత్తమై తక్కిన యెన్నిసుఖములనైనను తృణప్రాయముగా త్యజించి విషయసుఖములయందు కేవలము నిస్పృహులగుచున్నారు. లోకములో నటువంటి మహాత్ములెప్పుడును మిక్కిలి తక్కువగానే యుండుటచేత వారివిషయమయి చెప్పుట యనావశ్యకముగనుకను, సామాన్యజనులీ విషయసుఖములనుకూడ ననుభవింపవలసినవారే గనుకను, ఇప్పుడు చెప్పిన సుఖతారతమ్యాదులముందు చెప్పబోయెడి వేశ్యాసంభోగాది సుఖస్వభావగౌరవములను తెలిసికొనుటకు చాలియుండును గనుక, ఇంతటితో నీవిషయమును చాలించి ప్రస్తుతవిచారణీయాంశము నారంభింతము.

ఈయొక్క హిందూదేశమునందు తప్ప మఱియేదేశమునందును, ఏకాలమునందును, దిగంబరులయి మృగప్రాయులయి వనచరులుగా నుండు మూర్ఖశిరోమణులు మొదలుకొని దివ్యాంబరధారులయి విద్యావివేకసంపన్నులయి సుందరమందిరములయందు వాసము చేయు నాగరికశిఖామణులవఱకుఁ గల యేజాతివారిలోను, వ్యభిచారమే ప్రతిష్ఠావహమయిన కులవృత్తిగా నేర్పఱుచుకొని సంభోగనియ

మము లేక స్వేచ్ఛగా విహరించు కులమువారున్నట్లు కనియు వినియు నుండలేదు. అదియేమి పాపకర్మమోగాని నిర్భాగ్యకరమయిన యీ దేశమునందుమాత్రము చిరకాలమునుండి మానహీనమయిన యీ పాడుపనికయి ప్రత్యేకముగా భోగకాంతలజాతి యొకటి యేర్పడి నేటివఱకును తెంపులేక బహుకాలసిద్ధముగా వచ్చుచున్నది. కాల కర్మవశముచేత మనదేశము నాశ్రయించియున్న వ్యభిచారరూప మయిన యపకీర్తిభూతలమున కెల్లెడల సుస్థిరమయిన జంగమాలయ ములవలెనున్న యీభోగాంగనలజాతి యీదేశమున నెప్పుడు నామ మాత్రావశిష్టమగునో దురూహ్యముగా నున్నది. అయినను మన పూర్వులు వీరిని వ్యభిచారనిమిత్తముద్దేశింపలేదనియు, సంగీతము సర్వజనరంజకమయినది గనుకను, దానిలో మృదుమధురస్వరముగల సుందరులు నృత్తగీతాదులను నేర్చుకొని హస్తాద్యభినయముతో రాళ్లు కరఁగునట్లుగా పాడునప్పు డాస్థలము భూతలస్వర్గముగా నుండును గను కను నృత్తగీతాదుల యభివృద్ధినిమిత్తమే యేర్పఱిచిరనియు, చెప్ప వచ్చును. సంగీతమునందట్టి యద్భుతజగన్మోహనశక్తి యున్నదన్న మాట నేనులేదనను. సంగీత మొక్క మనుష్యులను మాత్రమేకాక చెవులుగల సమస్తజంతువులనుగూడ నానందింపఁజేయఁగలదనియు నేనె ఱుఁగుదును. అందుచేత మనపెద్దలు "శిశుర్వేత్తి పశుర్వేత్తి వేత్తిగాన రసంఫణి" యని సంగీతమును శిశువును పశువును పామునుకూడ గ్రహించునన్న వాక్య మతిశయోక్తిగాక కేవలము స్వభావోక్తియనియే నానిజమయిన తాత్పర్యము. సర్వజనమనోహరమయిన యీసంగీతము ముఖ్యముగా కాపాడవలసినవారు స్త్రీలేయనియు, వారికంఠమునందు పురుషకంఠమునకంటె నధికమార్దవమును మాధుర్యము నుండు ననియు, అంగములో లయనుదెల్పు పాదాభినయమును, అర్థమును

ప్రకటించు హస్తాభినయమును, భావాదులను బోధించు నేత్రాభినయమును దానికి తోడుపడినచో రసజ్ఞులయినవారి కిచ్చుటనే సశరీర స్వర్గము లభించునట్లుండుననియు, నేను రూఢిగా జెప్పఁగలను. కాఁబట్టి స్త్రీజనసామాన్యమున కలంకారభూతమయిన పాతివ్రత్యముచే భూషితురాండ్రయి సర్వజనసమ్మానార్హురాండ్రయిన కులకాంతలయొద్దనే సర్వజనసమ్మోహనకరమయిన యీసంగీతవిద్య యున్న పక్షమున పయినిచెప్పిన గుణములను మాత్రమేకాక యింకను ననేకములయిన లాభములను కలిగి యిహపరసాధకమగుననుటకు లేశమయినను సందేహము లేదు. కాని మనదేశమున కట్టి భాగ్యము లభింపక యమూల్యమయిన యీగానవిద్య సంసారకల్పవృక్షమునకు వేరుపురుగులును, పాతివ్రత్యామృతరసమునకు విషపుగుమ్మంగులు నయిన వేశ్యలపాలపడుటచేత దానివలన కలుగవలసిన యుత్తమ లాభములేవియు కలుగకపోవుట యటుండఁగా మీఁదుమిక్కిలి మితిమీఱిన యనర్థములుకూడ సంప్రాప్తము లగుచున్నవి. ఏఁబదిదివ్య వాసనలను చుట్టును బెట్టినను మధ్య నొకయుల్లిపాయను చితుకఁగొట్టి పెట్టినపక్షమున, ఆసువాసనల గౌరవమంతయు నడఁగిపోయి సహింపరాని దుర్గంధమే యెల్లయెడలను వ్యాపించునట్లు సంగీతమొక్కటియే కాక యింక వేయిసుగుణములుకూడ కలిగియున్నను వానితో కూడ వ్యభిచారమును తోడుపడిచినయెడల నావేయిసుగుణములును మూలపట్టి దుర్భరమయిన యొక్కవ్యభిచారమే పయికివచ్చి లోకములో చేయఁగలిగినంతనష్టమును చేసితీరును. వేశ్యల ప్రధానవ్యాపారము జారత్వముకాక నృత్తగీతాదులు గనుక వానినిమాత్రమే యనుభవించి తక్కిన విషయములయందు విముఖులయి జితేంద్రియులయి యుండ రాదాయని కొందఱడుగవచ్చును. దూరమునుండి పాడిమాటల

నెన్నిటినైనను జెప్పవచ్చునుగాని నిజముగా సమయము సంభవించి రత్నాభరణములతో దృష్టి మిఱుమిట్లుకొలిపి మతిభ్రమ కలిగించు వేశ్యలు తారసించినప్పు డెంతటి దృఢచిత్తులకును మనసు నిలుప శక్యముకాదు. మన గట్టితనమంతయు దూరముగానుండి నీతులు చెప్పునంతవఱకే సాగునుగాని మనమనసు నొక్కసారి యాప్రక్కకు బోనిచ్చినయెడల, అది సెగసమీపమునఁబెట్టిన వెన్నవలె కరఁగి యా వంకకు పాఱక మానదు. మననీతులును శిష్టలును నియమములును స్త్రీలచూపులు మనమీఁద ప్రసరింపకున్నంతవఱకే నిలుచునుగాని స్త్రీలగాలి మనమీఁద సోఁకినతరువాత నవియన్నియు ఝంఝూమారుతమునకు దూదిపింజె లెగిరిపోవునట్లు నానాముఖముల చెదరిపోవక యొక్కనిమిషమును నిలువఁజాలవు. ఒక్క మనమాట యెందుకు? ఇంద్రియనిగ్రహము చేసితిమని ప్రతిష్ఠవహించి సంసారము త్యజించి యడవులయందాకలములు తినుచు తపస్సులుచేయు ఋషులయంతటి వారు సహితము మోహము పుట్టించు స్త్రీముఖ చంద్రబింబమును జూచి మోసపోయి తమతపస్సును గిపస్సును మఱచి యాస్త్రీలనె జపించుకొనుచు వారికి దాసులగుచు వచ్చినారని మనము వినియుండ లేదా? అందుచేతనే భర్తృహరి

శ్లో. విశ్వామిత్ర పరాశర ప్రభృతయో వాతాంబు పర్ణాశనా
స్తేపి స్త్రీ ముఖ పంకజం సులలితం దృష్ట్వైవ మోహంగతాః
శాల్యన్నం సఘృతం పయోదధియుతం భుంజంతి యేమానవా
స్తేషా మింద్రియ నిగ్రహో యదిభవే ద్వింధ్యః ప్లవేత్సాగరే.

వాయుభక్షులును జలహారులు నైన విశ్వామిత్రుఁడు పరాశరుఁడు మొదలయిన మహర్షులును స్త్రీముఖపద్మమును చూచినప్పుడు మోహపరవశులగుచుండఁగా, నేతితోను పాలతోను పెరుగుతోను వరి

శుభకార్యములయందు మేళములకువచ్చు వేశ్యలవలనఁ గలిగెడు నష్టమునకు మాత్రము లోపముండదు. ఎట్టివారయినను స్త్రీలు నామముచేతనే సుందరులు; యౌవనము వారికి తోడుపడి దేహమునకు లేని మెఱుఁగు తెచ్చును; ఇఁకను గొంతకొఱతయున్న సర్వావయవములయందును తళుకుతళుక్కని ప్రకాశించు నగలు దానిని మాటివేయును; ఆపయిని దీపములవెలుతు రెట్టి కురూపముల నయినను సురూపములనుగాఁ జేసి కుబ్జల నప్సరసలను గావించును; ఇవియన్నియు నిట్లుండఁగా వారు పాడుపాటలు జితేంద్రియులకైన నున్మాదము పుట్టించు కామశాస్త్రిక బోధకములు; వారభినయించునప్పుడు సాధ్యమయినంతవఱకెల్లవారు తమ్మే యాభోగస్త్రీలు కౌఁగిలించుకొని ముద్దాడ వచ్చుచున్నా రనుకొనునంత భ్రమపడుట కవకాశము కలుగును. అట్టి సమయములో నెవ్వరి మనస్సులు సంచలింపకుండును? అట్లు సంచలించునప్పుడు వారు కులకాంతలై యుండి యందని మ్రానిపండ్లయిననైననష్టమేమియు లేకుండవచ్చును. వారట్టివారునుగాక యొక్క కాసిచ్చిన రాత్రియెల్లను తమదేహములను గొల్లగా నంగహీనులకయినను సమర్పింపఁ గంకణము కట్టుకొన్న వెలయాండ్రు; ఈవిధముగా వారు సులభసాధ్యులుగా నున్నప్పుడు కామాతురులకు వారిని చేరకుండుటకు సిగ్గును భీతియు నెక్కడనుండి వచ్చును? "కామాతురాణాం నభయం నలజ్జా" యన వినలేదా? వారనారు లట్టి స్వభావము కలవారు గనుకనే యొకకవిగ్రామణి,

శ్లో. జాత్యంధాయ చ దుర్ముఖాయ చ జరాజీర్ణాఖిలాంగాయ చ
గ్రామీణాయ చ దుష్కులాయ చ గళత్కుష్ఠాభిభూతాయ చ
యచ్ఛంతీషు మనోహరం నిజవపుర్లక్ష్మీలవశ్రద్ధయా
పణ్యస్త్రీషు వివేక కల్పలతికా శస్త్రీషు రజ్యేత కః॥

పుట్టుగ్రుడ్డివానికిని, ముఖమున పుండ్లుండు వానికిని, ముసలితనముచే సవయవపటుత్వము తప్పిన వానికిని, జడునకును, కులహీనునకును, కుష్ఠ రోగికిని, ఒక్కరూక నిమిత్తము తమసుందరశరీరములను గుత్తకిచ్చుచు వివేకకల్పలతకు కత్తులవలె నుండు రావాంగనల నెవ్వఁడు కోరునని దూషించి యున్నాఁడు. మంచివా రొకవేళ నీరీతిగానే భావించినను వారిమనస్సు లెప్పుడును వారిస్వాధీనములో నుండునవి కావు. దృఢ చిత్తుల హృదయములుసహిత మొకానొకప్పుడు వారివశములో బిలువక మీఱి సంచరించును. వారారంభదశలో మణులు చెక్కిన సంకిళ్ళవలె నున్న భోగస్త్రీలను జూచినప్పుడు విముఖులయి దూరముగా తొలఁగి కూరుచుండియే చెవియొగ్గి సంగీతమును విన మొదలుపెట్టుదురు; అట్లు కొన్నిదినములు జరిగినతరువాత క్రమక్రమముగా చేరువకు జరగి పాట విననారంభింతురు; ఈవిధముగా మఱికొన్ని దినములు జరిగిన తరువాత నభినయమునుకూడఁ జూడవలయునని మొగమువంకఁ జూడ సాగుదురు; అటుపయిని దానిసౌందర్యమును జూడవలయు ననియే ముఖము తేఱిపాఱ జూడఁజొత్తురు; అంతకు వచ్చినతరువాత నిఁక నాగదు గనుక నొకనాఁ డట్టిసౌందర్యవతితోడి సంభోగమునే కోరుదురు; కట్టకడపట నెప్పుడో యొకసారి ఘోరవంతపనియుకూడ కానిచ్చి మాటదక్కించుకొని వివేకమును మనస్సులనుండి తఱిమివేసి దినదిన క్రమమున వేశ్యలకు దాసులై వారితోడిదె లోకమని యుండి వేశ్యావృత్తి సర్వోత్కృష్ట మయినదని వాదములు చేయుచు తుద కామేఁకవన్నెపులుల నోళ్ళలోపడి యిల్లును దేహమును గుల్లచేసికొని యిహపరములకు దూరులై రోగములచేత బాధపడుచు వార్ధకము దాఁక బ్రతికినయెడల నప్పుడు భాగవతోత్తము లగుదురు. మొదట శ్రీరంగనీతులను జెప్పినవారే యీరీతిగా చెడి తుద కెందునకుం బనికి

రాకపోయినవారుకాఁగా మనమెందఱినో చూచియున్నాము. పెద్దల నడతయే పిన్నలకు మార్గప్రదర్శక మగును గనుక వయి పెద్దలనుజూచి బాలురు సహితము తప్పుత్రోవలం బ్రవేశించి యిది యేమిరాయని యెవ్వరైన మందలించినచో సిగ్గువిడిచి వారు చేసినారుకారా వీరు చేసినారు కారా యని దృష్టాంతములు చూపుచు, అంతటితోనైన నూరకుండక తమభార్య లందక త్తెలు కారనియు, తల్లిదండ్రులు చిన్న ప్పుడు తమయనుమతి లేక వివాహములు చేసిరనియు, సంభోగము లేనియెడల వీర్యనష్టము కలిగి రోగములు వచ్చునసియు, కుయుక్తులు చెప్పి తమ బుద్ధివై శద్యమును వెల్లడించుకొనుచు, తామేమో యింద్ర భోగము ననుభవించుచున్నా మనుకొని సంతోషపడుచున్నారు. వారికి లభించిన యింద్రపదవి యంతయు నింద్రునకు జారత్వఫలముగా దేహమునిండ లభించిన సహస్రనేత్రములవలెనే తమదేహములనిండ పెట్టనియలంకారముగా వేయికాయలను మచ్చలను సంపాదించుకొని కన్నులు గుంటలుపడి యేనుఁగులవంటివారు పీనుఁగులవంటివారగుట తప్ప మఱియొకటి కానరాదు. పెద్దలు గోతిలో పడుచున్నారను హేతువుచేత చిన్నలుకూడ పడవలయునని యేబుద్ధిమంతులును చెప్పరు గనుక పరులు చెడిరి కాన తామును చెడవలెననుటకు మొదటికారణ మొక కారణమే కానేరదు. కాఁబట్టి తమ దుశ్చేష్టల కితరులను నిదర్శనముగాఁ జెప్పుట కేవలము బుద్ధిహీనత. ఇఁక తమ భార్యలు రూపవతులు కారనెడు కారణము మొదటికారణమునకంటె శ్రేష్ఠమయినదని బుద్ధిమంతు లెవ్వరును పలుక సాహసింపరు. ఎల్ల వారును తమభార్యలు చక్కనివారు కావలెనని కోరుచుండుటయే కాని తాము చక్కనివారగుదురా కారా యన్న యంశము విచా రింపరు. తమభార్య లోకవేళ తమకంటె చక్కనివారిమీఁద కన్ను

వేసి 'మీరు మాకంటె కందముగా నుండలేదు గనుక మేము మఱి యొకరిని జూచుకొందు'మని భర్తలు నేర్పిన యుక్తి మరల వారియెడ లం బ్రయోగింప సాహసించిన పక్షమున నీయపూర్వబుద్ధిమంతులు తాము చూపిన కారణముయొక్క గౌరవమును తెలిసికొని మూకీభావ మును వహింతురేమోయని యాశ బాధించుచున్నది. కాని కాముని ప్రభావమును తలఁచుకొనఁగా నాయాశ కవకాశము కనఁబడదు. చిన్నతనములో తల్లిదండ్రులు తమయిష్టమును తెలిసికొనకయే వివాహము చేసినను తామప్పుడంగీకరించి యూరకుండుటచేత భార్యలెట్టి కురూపిణులయినను వారి నాదరించి యేలుట కెల్లవారును బద్ధులగుచున్నారు. మంచిభార్యకు లక్షణము గుణసంపదగలిగి యుండుట కాని చర్మముయొక్క రంగును ముఖముయొక్క సుందరతనమును కావు. బుద్ధిమంతుఁ డయినవాఁ డెప్పుడును "అమృతం సద్గుణా భార్యా" యన్న సన్నుతోక్తిని మనసునం దుంచుకొని భార్య గుణవంతురాలు కావలెననియే కోరునుగాని కేవల రూపవతి కావలెనని కోరఁడు. అదిగాక మనపూర్వులు "భార్యా రూపవతీ శత్రు" వనియే భావించుకొనుచుండిరి. ఈయార్యోక్తియొక్క సత్యము బృహస్పతి యంతటి బుద్ధిమంతున కనుభవమయిన యంశము. గుణవతిగాక భార్య రూపవతిమాత్రమే యగుట సంభవించిన పక్షమున తమవలెనే పయిత్రోలును జూచి యాశపడి వివిధకుతంత్రములు పన్ను మహాపురుషుల యనుగ్రహమువలన భార్య నిజముగా శత్రువే యగును గనుక భార్యతో సుఖపడవలె ననుకొన్న భర్త తన కట్టి శత్రువును కోరుకొనకుండుటయే క్షేమకరము. ఇటువంటి యుక్తిరత్నములను పన్ని నేర్చిన బుద్ధిమంతులకు బుద్ధి చెప్పుటకు వజ్రతుల్యములైన యీమనస్సులను భేదింపఁజాలని వాగ్రూపమయినయిటువంటి రస్సులహితోపదేశ

మునకంటె కార్యరూపమయిన ప్రబలహితబోధ తటస్థించి వారి కంటె రూపవతులయిన భార్యలు వారిని మీఱి తిరుగుట సంభవింప వలెను గనుక, వారిని సన్మార్గచరులనుగాఁ జేయుట కయినను దైవము వారికట్టి చక్కనిభార్యలను దయచేయునుగాక! అయినను లోకములో నన్నియు మనము కోరుకొనునట్లు సంభవింపవు; మనకు న్యాయముగా నేది లభించినదో మనము దానితోనే తృప్తినొంది యుండవలెను. అప్పుడే మనకు నిజమైన యానందము కలుగును. అందఱకును వీర్యనష్టము సంభవించుననికాని సంభవించు ననుకొ న్నను బాలురందఱును తమవలె చెడి తిరుగుచున్నారనుట కాని తిరుగవలె ననుటగాని హాస్యాస్పదము గనుక, ఆవిషయమిక్కడ ప్రసంగింపవలసిన యావశ్యకము లేదు. ఈవేశ్యాసంభోగమువలన నొక వేళ కొన్ని స్వల్పలాభము లున్నవనియే వాదము నిమిత్తము క్షణకాల మంగీకరించినను, దానివలన కలిగెడి యనంతములయిన కీడులను తలఁచుకొన్న వారి కాలాభములు లవణమహాసముద్రములో రెండు మూఁడు తీయనీటిబొట్లవలె కనఁబడి మేను పులకరించి యటువంటిదశ పగవానికయినను వలదని తోఁచకమానదు; వేశ్యాపరాయణు లగు పురుషులకు మొట్టమొదట యశోహానియు, ధనహానియు, మాన హానియు, కలుగును—అనఁగా మానవంతుని సుఖజీవదిమున కేమేమి కావలయునో యవి యన్నియు చెడును. వేశ్యలమూలమున నొకా నొకప్పుడు ప్రాణములవంటి మిత్రులతో సహితము విరోధము సంభ వించును; గౌరవమును పేరుండదు; "అరగడియ భోగము, ఆఱునెలల రోగము" అన్నట్లు నిమిషసౌఖ్యమున కాశపడి రోగములు తగిలించు కొని యెందఱు కలకాలమును దుఃఖపడుచున్నవారు కారు? వారు పడెడుదురవస్థలు తలఁచుకొన్న నెంతటి కఠినచిత్తునకును దేహము పుల

కరింపకపోదు. వేశ్యలమూలమున నెంతమంది లక్షాధికారులు సహితము భిక్షాధికారులయి తిండికిలేక దేహముచెడి మానహీనమైన బ్రతుకు బ్రతుకుచున్నారు కారు? మానములకు తోడుగా ప్రాణములను సహితము పోఁగొట్టుకొన్నవా రెందఱు లేరు? భోగస్త్రీల మూలమున నెందఱి బిడ్డలును భార్యలును కుటుంబములును చెడి తిండికి లేక కూటిపేద లగుచుండలేదు? ఎందఱిభార్యలు నాథుల చెడుతిరుగుళ్లు చూచి సహింపలేక మానముకంటె ప్రాణమధికము కాదని యెంచి యాత్మహత్యలు చేసికోలేదు? ఎందఱిభార్యలు మానమునకు కట్టుపడి యాత్మహత్య పాపమనుకొని గృహమున నోదిగియుండి చచ్చిన వారికంటెను భాగ్యహీనలయి యావజ్జీవమును మనోవ్యథచేత కుంది కృశించుచున్నారు? పూర్వులు కూడఁబెట్టిపోయిన ధనమంతయు పోఁగా, తల్లిదండ్రులు ప్రేమతో నెత్తి పెంచిన దేహమంతయు చెడఁగా, కులకాంత లింటివద్ద నుస్సురని యహోరాత్రములు విలపింపఁగా, బిడ్డలు మొదలగువారు కడుపుకాలి మాడఁగా, యోగ్యులు నిందింపఁగా, గురువు లుపదేశించిన బుద్ధులన్నియు మంటఁగలియఁగా ఆత్మ పాపములపాలయి వ్యథచెందఁగా, వేశ్యాప్రియు లేమిసుఖమనుభవించెదరో యూహింపఁ దరము కాకున్నది. పాపమని చెప్పి యంతరాత్మ పెట్టు చీవాట్లమాట యటుండఁగా నాయంతరాత్మ మైమఱచి నిద్రించుచున్న కాలములో సహితము తామే యావేశ్యల యొక్క ప్రేమనంతను గుత్తగొనవలెనని విశ్వప్రయత్నములు చేయు పరమసాహసికులయిన విటులమూలమున నిద్రపట్టక మనస్సునకెంత మాత్రమును నెమ్మదిలేక యుండును. ఇట్లిహపరదూరమయి పాపైకమూలమయిన యీయకృత్యమునకుం జొచ్చి వేశ్యలమీఁదనె ప్రాణములు పెట్టుకొనియుండు పల్లవులపయి నాపల్లవపాణుల కెటువంటి

ప్రేమ యుండునోయని విచారింప నదియు సున్నగానే కనఁబడు చున్నది. వెలయాండ్రకు పలుకులయందు మాత్రమే తేనె లొలుకు చుండునుగాని హృదయము లెప్పుడును కఠినశిలలుగానే యుండును. దినమున నొక్క లక్షయుపపతులను గలసినను వారందఱును తమ పయినె యావారాంగనల కెక్కువ వలపుగలదని భ్రమించునట్లుగా మాయమాటలను కల్లవలపును ప్రకటించుచు హరించుటకు విటుల యొద్ద ధనమున్నంత కాలమును తాము వారి బహిఃప్రాణములవలె నటించుచు మెల్లగా నాభోగులను జోగులనుచేసి యాగణికామతల్లులు తమతల్లులచేత వారి నిల్లు వెడలఁగొట్టించి జ్ఞానులనుజేసి పైకము లేనివాఁడు పరస్త్రీ వర్జితుఁడన్నట్లు స్వభార్యానిరతులనుజేసి పంపించి వేయుదురు. ఈరీతి మోసపుకృత్యము లన్నియు వానికి తల్లిచను పాలతో సమానముగా నూఱిపోసినవే గనుక, ఒకవేశ్య యొందఱిని మోసపుచ్చి, యెంతధన మపహరించి యెందఱిని నీతిమార్గము నుండి తొలఁగించి యెన్నిసంసారములు పాడుచేసిన నంతప్రతిష్ఠ వహించు చుండును. పురుషుల సుఖముమాట యటుండఁగా నిఁక వేశ్యల సుఖ మేపాటిదిగా నుండునా యని విచారింపఁగా ఆసౌ భాగ్యమును సహితము తెలిసికొని యానందింపవచ్చును. అతిభోగము చేత వారికి సంతానము కలుగదు; రోగము లంటుకొని చిన్నతనము లోనే నిన్న స్నిగ్ధముగాను కోమలముగాను నున్న దేహమంతయు రేపు పుచ్చి గజ్జికాకరకాయవలెనయి చెడిపోవును; తాము చేయించు కొన్న యలంకారములకు మన్మథుఁడు పెట్టిన భూషణములుకూడ తోడు పడును; కొంచెము వయసు జాఱినతోడనే విటపురుషులు తమ్మువిడిచి యవలకు జాఱఁగా, గడించినసొమ్ము వ్యాధులక్రింద వ్యయపడఁగా, వెనుకటి సంగీతనాద మిప్పుడు రోదననినాదముగా మాఱఁగా, ముప్పది

సంవత్సరముల ప్రాయముననే దేహము చెడిపోయి తిండికిలేక తమ పాపఫల మనుభవించుచు రోగములచేత బాధపడుచు నిట్టి కులవృత్తి నంగీకరించిన యీ దేశముయొక్క యపకీర్తి మూర్తీభవించి యారీతిని బహురూపముల మెలఁగుచున్నదో యన నభాగ్యదేవతలవలె నెల్లెడ దిరుగుచుందురు. ఇటువంటివారగుటచేతనే వేశ్యల నెంతమాత్రము నాదరింపక వారెంత సౌందర్యవతులయినను శ్మశానకుసుమములనువలెఁ జూచి విడువవలయునని యొకకవీశ్వరుఁడు పలికియున్నాఁడు—

శ్లో. ఏతా హసంతి చ రుదంతి చ విత్తహేతో
ర్విశ్వాసయంతి పురుషం న తు విశ్వసంతి।
తస్మాన్నరేణ కులశీల సమన్వితేన
వేశ్యా శ్మశానసుమనా ఇవ వర్జనీయాః॥

వీరు ధనమునిమిత్తమయి నవ్వుదురు; ఏడుతురు; పురుషులను నమ్మింతురు; తాము వారిని నమ్మరు; కాఁబట్టి కులశీలములు గలవాఁడు వేశ్యలను వల్లకాటియందలి పువ్వులనువలె విడువవలయునని పయి శ్లోకమున కభిప్రాయము. మఱియు నింకొకచోట భర్తృహరి వేశ్యల పయి రోఁతపుట్టునట్లుగా,

శ్లో. కశ్చుంబతి కులపురుషో వేశ్యాధరపల్లవం మనోజ్ఞమపి
చారభట చోర చేటక విట నటనిష్ఠీవనశరావమ్॥

ఎంతమనోహర మయినదయినను దూతలకును భటులకును దొంగలకును తార్పుకాండ్రకును విటులకును నటులకును తమ్మయుమియు పీకుదానువంటి దయిన వేశ్యాధరమును కులపురుషుఁ డెవఁడు పానము చేయునని దూషించి యున్నాఁగు. ఇదేప్రకారముగా నొక తెలుఁగు కవియును,

చ. పడిగము తమ్ములం బుమియు పల్లవకోటికి నోరు, వేశి యం

గడి సవరంబు, సంత సారకాయ లురోజము, లచ్చురచ్చసా
వడి యెద, యూరువుల్ గమిడివాతియనంటులు, మోవిజిడ్డిగి
జ్జిడి, వెలయాలి జీవనము జీవనమే తలపోసి చూడఁగన్.

నోటిని పీకుదాను గాను, కొప్పును బజాఱున కట్టిన సవరముగాను, స్తనములను సంతసారకాయలుగాను, ఱొమ్మును రచ్చసావడిగాను, తొడలను వీధిముందరి యరఁటిచెట్లుగాను, అధరోష్ఠమును కల్లుపాయగాను వర్ణించి యున్నాఁడు. భర్తృహరి చెప్పినట్లుగా జారులు చోరులు నటులు విటులు మొదలయినవా రందఱును విచ్చలవిడిగా తమ్మ పెట్టుచుండుటచేత నోటిని పీకుదానుతో పోల్చుట మిక్కిలి పరిగానున్నది; కొనుటకు వెళ్ళిన వారెల్లను గిల్లి చూచుచుండులాగునే బహుజననఖక్షతములకు లోనయిన వేశ్యల స్తనములకు సంతసారకాయలతోడి యుపమానము సరిగా కుదిరియున్నది; ఎంగిలియని చూడక యందఱును పానము చేయుచుండుటచేత వేశ్యలయధరోష్ఠమునకును కల్లుత్రాగు తాటాకులపాయకును సామ్యమెంతయైన చక్కగా నున్నది. ఇటువంటి వేశ్యలతోడి సాంగత్యమునకంటె నింద్యమయినది మానవంతునకు మఱి యేదియున్నది? అందుచేతనే మఱి యొక సంస్కృతకవీశ్వరుఁడు

శ్లో. దర్శనా చ్చిత్తవైకల్యం స్పర్శనాత్తుధనక్షయః
సంభోగా త్కిల్బిషం పణ్య స్త్రీణాం ప్రత్యక్షరక్షసాం॥

పణ్యస్త్రీలను ప్రత్యక్ష రక్షస్సులనుగాఁ జెప్పి వారిని చూచుట చేతనే చిత్తచాంచల్యమును, తాఁకుటచేతనే ధనక్షయమును, సంభోగము చేతనే పాపమును వచ్చునని చెప్పి యున్నాఁడు. ఇట్లింతదూరము చెప్పుట, యేసభలయందును మఱి యేశుభకార్యములయందును వేశ్యలను రప్పించి యాదరింపఁగూడదని సాధించుటకొఱకే సుండీ.

అప్పుడు వేశ్యల మేళములే లేకపోయినయెడల సర్వజనాహ్లాదకర మయిన సంగీతము నశించుననియు, వివాహాదులగు సంతోషకార్యములయందు బంధుమిత్ర సమావేశ మయినప్పుడు వారికి హృదయాహ్లాదకరముగా నుండునది యేదియు లేకపోవుననియు, సంగీతము నిలిచిన నభినయశాస్త్రము నశించుననియు, కొందఱు భయపడుచున్నారు. అవి పోవుటవలన మనదేశమును రెండుపిశాచములు వదలినట్లు సంతోషింపవలయునే కాని యెంతమాత్రమును భయపడవలసిన పని లేదు. పయికి వెగటుగా కనఁబడినను మనకు మేలుకూర్చునవి మాత్రమే మనకు హితములును నాదరణీయములునుగాని పిశాచములవలెఁ బయికి నానావిధ సుందరరూపములతోఁ గనఁబడి భ్రమపెట్టి కడపట మనలను పాడుచేయునవి హితములు కావు. ఇప్పుడు మన దేశమునందు గానాభినయవిద్యలు రెండును తెలియనివారిని కుమార్గమునకు దింపి పాడుచేయుటకు మాత్రమే యుపయోగపడుచున్నవి కాని సన్మార్గమునకు త్రిప్పుటకు లేశమాత్రము నుపయోగపడుచుండ లేదు. అటువంటి యనర్థదాయకములయిన విద్యలు నశించినప్పుడు మనము చింతపడవలయునో సంతోషపడవలయునో బుద్ధిమంతు లూహించుకొఁగలరు. అదికాక సర్వజనులను వశపఱచుకొనఁదగిన యుత్కృష్ట సాధనము నొకదానిని దుర్మార్గులచేతిలో విడిచిపెట్టిన పక్షమున దానిని వారు తప్పక తమదుష్టకార్యములయం దుపయోగించుకొందురు గనుక దానివలన లోకమున కెప్పుడును మితిమీఱిన హాని కలుగుచుండునే కాని యొకప్పుడును లాభలేశ మయినను కలుగనేరదు. దుష్టనిగ్రహమును శత్రుసంహారమును జేసి దేశమును సంరక్షింపఁగల శూరుని హస్తము నలంకరింపవలసిన దివ్యాయుధమును దీసికొని పోయి చోరుని హస్తమున పెట్టిన పక్షమున దానినాదొంగ మంచి

వారిని సంహరించి ధనము దోచుకొను తన కులవిద్యయందు తప్ప మఱి యెక్కడ నుపయోగించును? పాతివ్రత్యమునకు జన్మభూములయి పురుషుల మనోవ్యథలను పాఱఁదోలి గృహమును భూతలస్వర్గముగాఁ జేయఁదగిన యిల్లాండ్రయొద్ద నుండవలసిన సంగీతవిద్యను దీసికొనిపోయి భార్యాభర్తల నెడఁబాపి సంసారములను గూలఁద్రోసి గృహములను మహారణ్యములనుగాఁ జేయ బిరుదు వేసికొన్న లంజెలకు సమర్పించిన పక్షమున, వారు దానిని కిరాతులు మచ్చుచూపి పక్షులను తమవలలలోని కాకర్షించునట్లు యౌవనవంతులను తమవలలలోఁ జిక్కించుకొని పాడుచేసి పండువంటి కాపురములను పడఁగొట్టుటయందుఁ దప్ప మఱి దేనియందు వినియోగపఱుతురు? కాఁబట్టి యీ యుత్తమసాధనములను దుష్టశిరోమణుల చేతులలోనుండి యెంతశీఘ్రముగా తొలఁగింపఁ గలిగిన లోకమున కంత క్షేమకరమగును. అందుచేత మనము మొట్టమొదట చేయవలసినపని భగవంతునిచేత లోకానుగ్రహార్థముగా ప్రసాదింపఁబడిన యమూల్యమయిన గానవిద్యామృతమును వారాంగనల నోళ్ళనుండి విడిపించి సంసారులనోళ్ళకు చవిచూపుట. సంగీతమువలన నిజముగాఁ గలుగవలసినలాభములు మనము పనిచేసి యలసి యింటికి వచ్చినప్పుడు మనస్సునకు విశ్రాంతియు నుల్లాసమును గలిగించుట, కఠినచిత్తుల మనస్సులనుసహితము రాగరసముచేత కరఁగించి వారికి దయాదాక్షిణ్యాదులుదయించునట్లుచేసి నీతిమార్గమునకు మరలించుట, దుఃఖములను తోఁపకుండఁజేసి హృదయముల కానందము పుట్టించుట, ఇంద్రియసుఖములను మఱపించి చిత్తములను పారమార్థిక సుఖములకయి ప్రేరేచి భగవద్భక్తికి పురికొల్పుట, మహాత్ములుచేసిన ఘనకార్యములను వర్ణించు గీతములవలన దేశాభిమానము మొదలయిన సద్గుణములను

పెంపు చెందించుట, మొదలయినవి. ఇటువంటి యుత్తమగుణముల కు తేజము కావలసిన యీసంగీత మిప్పుడు లంజెల యధీనమయి యుండుటవలన దానియందలి సుగుణములన్నియు రూపుమాసి వాని స్థానమున దుర్గుణశతము లుద్భవిల్లి సంగీతవిద్యయందు సుగుణసంపత్తి కూడ నున్నదా యని సాధువులు శంకించునంతటి దుర్దశపట్టి యోగ్యులు దాని నభ్యసించుట తమగౌరవమునకు తగదని యెంచి సాధారణ ముగా మానుకొనుచున్నారు; ఈకాలమునందు వేశ్యలు పాడుగీతము లను నేర్చుకొని పాడువారి నెల్లవారును నీచులుగా నెంచి యాదరింప కుండుటయే యిందుకు చాలినంత నిదర్శనముగా నున్నది. అందుచేతనే సంగీతశాస్త్రము నభ్యసించినవారు సామాన్యముగా వేశ్యలకు చదువు చెప్పుకొని పొట్టపోసికొనవలసినవా రగుచున్నారు; వారిని తమసర సను గూరుచుండఁబెట్టుకొనుటయు తమపంక్తిని పెట్టుకొని భోజనము చేయుటయు నవమానకరమని తగుమనుష్యు లందఱును భావించు చున్నారు. అదిగాక మనదేశమునందిప్పుడు వేశ్యల సొమ్మయియున్న గానస్వభావ మెట్టిదాయని విచారింపఁగా వారిప్పుడు పాడుగీతము లన్నియు శృంగారరస ప్రధానములయి విటుల నాకర్షించుటకు మాత్రమె యనుకూలముగా నున్నవి. చెడుపాటలు పాడుటవలన చెడుతలంపులును, చెడుతలంపులవలన చెడుపనులును పట్టువడి యీ సంగీతము నేర్చుకొన్నవారు సాధారణముగా జారత్వాది దోషములకు స్థానభూతులగుచున్నారు. వేశ్యలనెడి యీకప్పకూఁత పాములనోటి నుండి వెలువడు పాటలలోని దుర్నీతి యలంకారబహుళమయిన మృదు భాషలో నడఁగియుండి పయికెంతో యింపుగా నగపడి వెన్నమెత్తిన విషమువలె మోసపుచ్చి యపారమయిన హాని నాపాదించునదిగా నున్నది. ఈపాటలు మనకు నిజముగా మిత్రరూపమున నగపడు

గర్భశత్రువులు; మన కిటువంటి వానివలననే నష్టమధికముగా కలుగును; గాని నిజరూపమునఁ గనఁబడు క్రూరశత్రువులవలన సహిత మింతనష్టము కలుగదు. మనకిది శత్రువని ప్రత్యక్షముగా తెలిసి నప్పుడు దానికి లోఁబడకుండ మనము కాపుదలలో నుందుము. ఈ గీతములు తియ్యనిమాటలలో నిమిడి పయికి తమదుష్టస్వభావమునేమియు తెలియనీయక చక్కెరపూసిన విషమువలె ముగ్ధహృదముల నాకర్షించుచు చేయవలసిన నష్టమంతయు చల్లగా చేసివేసి జవసత్వము లుడిగి కార్యము మించినతరువాత పయివారికి తమశత్రురూపమును జూపుచున్నవి. ఇటువంటి హీనశత్రువులను రూపుమాపుటకంటె దేశక్షేమము కోరువారికి ముఖ్యకర్తవ్యము మఱియొకటిలేదు. ఈసత్ప్రయత్నముచేత శాస్త్రనామమును వహించి యయోగ్యముగా గౌరవము పొందుచున్న యీయభినయమును పాటలును మనదేశమును వదలి పాతాళము పట్టిననే, కులకాంతలు గానవిద్య నభ్యసింపఁగూడదని పుట్టిన విపరీతాభిప్రాయముచెడి, సంగీతమున కాశపడి పురుషులు భార్యలను విడనాడి భోగమువాండ్రపంచలు పట్టి తిరుగవలసిన దుర్గతి తొలఁగి, కులాంగనల మూలముననే యోగ్యులకు సంగీతమువలనఁ గలుగవలసినఫలము గలుగు భాగ్యములభించి, ప్రతిగృహము నానందమున కాటపట్టగుటకు కారణమగును. వేశ్యలు చేయు నభినయమంతయు సంభోగాదివర్ణనలతో నిండియుండి యౌవనదోషగ్రస్తులయియున్న నిరపరాధులను దోషములలో నెల్లను మహాదోషమయిన జారత్వమునకుదింపి వారిని పాడుచేయుటకు సాధనమయి దుష్టమయి నదిగా నున్నది. కాఁబట్టి వేశ్యావృత్తి పోవుటవలన నృత్తగీతాదులు నశించునని భయపడు బుద్ధిమంతులిప్పుడు కొంతధైర్యము తెచ్చుకొని యాయుత్తమవిద్యలు వారాంగనల పిడికిళ్ళనుండి విముక్తినొంది

యితరులపాల బడుటవలన మఱింత గౌరవముపొంది యిప్పుడున్న దుష్టస్వభావమును విడిచి పరులకు హానిచేయుట మానుకొని నీతిని భగవద్భక్తిని వృద్ధిపఱచుచు దేశమునకు క్షేమమే చేయునని సంతోషింపవచ్చును. కులకాంతలు నృత్తగీతాదులు నేర్చుకొనుట యెంత మాత్రమును గౌరవలోపమయిన పనికాదు. అవియున్న నే కుటుంబములో నిజమయిన యానందమును సౌఖ్యమును కలుగును. భర్తలు పగలెల్లను బయిటఁబనిచేసి యలసి యిల్లుచేరునప్పుడు వారిశ్రమము తీర్చి సంతోషమియ్యఁగలిగినది సంగీతము తప్ప మఱి యేదియున్నది? మననాటకములను పురాణములను జూచినయెడల పూర్వకాలము నందు హిందూసుందరులు నృత్తగీతాదులు నేర్చుచు వచ్చి రనుటకు పెక్కు దృష్టాంతములు కనఁబడును. పూర్వకాలమునందు మనదేశమున నృత్తగీతాది వినోదముల నిమిత్తమై చారణలను సాంసారిక కాంతలే యేర్పఱుపఁబడి యుండిరి.

వివాహములు మొదలయిన శుభకార్యములుకూడ వధూవరులకు నీతినేర్పవలసిన పవిత్రసమయములగుటచేత నీతివనమునకు దావానలప్రాయలయిన వేశ్యల నచ్చటికిచేర్చి సిగ్గుపడక యానందింపఁ గలుగుట యాచారముయొక్క యద్భుతప్రభావమువలననే కదా? ఆహా! ఆచారమహిమము నేమని చెప్పవచ్చును! చిరకాలమునుండి వచ్చుచున్న యెడల ధర్మము నధర్మముగాను, అధర్మమును ధర్మము గాను తోపించి లోకము కన్నులుగప్పు శక్తి యొక్క యాచారము నందేకాక మఱి దేనియందున్నది? దురభిమానమును వదలి విచారింపఁగా పాతివ్రత్యమును నేర్చుకోవలసిన పెండ్లికూఁతులకును లంజెలయిన వేశ్యలకును ధర్మమునకును అధర్మమునకును గలంత వ్యత్యాసమున్నట్టు స్పష్టముకాకపోదు. కాఁబట్టి యట్టివేళలయందు వేశ్యలను

రప్పింపక యిహపర సాధనమయినదియు శ్రావ్య మయినదియు నగు భగవద్విషయికమైన సద్గానముతో కాలక్షేపముచేయుట యెంతయు నుచితముగ నుండును. భోగముమేళ మనఁగా స్పష్టమయిన భాషలో లంజెల దండనియేకదా యర్థము? మనమెంతో వేడుక పడి వధూవరుల బాగునుగోరి శుభకార్యము చేసికొన్నప్పు డానంద పరిపూర్తికయి మనకు పనికిమాలినలంజెలతోడి సాంగత్యమెందుకు? నీతిమాలిన లంజెలచేత పాడించు బూతుపాటలకన్న భగవంతుని దివ్య నామామృత మెవ్వరి చెవులకు మధురతరముగా నుండదు? ఒకవేళ నీశ్వరవిషయకములైన గీతములు పామరులకు కొందఱికి రుచింపక పోయినను పోనిండు. ప్రాజ్ఞులయినవారి కెవ్వరికిని దైవభజనము రుచింపకపోదు. ఈప్రకారముగా మనము వివాహాదులయందు పురుషులచేత భక్తివిషయమయిన గానములు పాడించుచు వచ్చినచో క్రమక్రమముగా ప్రోత్సాహము కలిగి పలువురు గానవిద్య నభ్యసించి నృత్తగీతాదుల నున్నతస్థితికి తీసికొనివత్తురు వారాంగనలపాలయి పోయిన కుత్సితగాన మడఁగిపోయి పురుషులలో సద్గానము ప్రబలి సంగీతమున కెప్పటి గౌరవమురాఁగా మనస్త్రీలు దాని నభ్యసించి వివాహసమయములయందుమాత్రమేకాక యుక్తసమయములయందెల్లనుకూడ గృహములను సంతోషభరితములనుగాఁ జేయఁగలుగుదురు. ఒకవేళ వేశ్యలపాటయందు రక్తి కొంచెమధికముగా నుండునేమో యని కొందఱు భ్రమపడినను దానియందు గుణములకంటె దోషములు సహస్రగుణము లధికముగా నుండుననుట నిర్వివాదాంశము గనుక దోషబాహుళ్యమయిన యీయత్యల్పసుఖమును మానుకొనుటయే మనకు పరమధర్మము. ఆయీశకుసహిత మన కాశములేక యీకాలమునందు వేశ్యలు వ్యభిచారమునే ప్రధాన

వృత్తిగా నేర్పఱుచుకొన్నారుగాని సంగీతమును కానేకాదు. చేసికొన్నచో నాప్రధానవృత్తికి సంగీతము నొకయంగమునుగా మాత్రము కొందఱు చేసికొనుచున్నారు. ఏగ్రామమునందును వేశ్యలసంఖ్యకు కఱవు లేకపోయినను వారిలో శ్రావ్యముగా గీతములను పాడువారు మాత్రము దేశమున కొక్కరయిన నున్నారో లేరోయని సంశయింపవలసియున్నది. అందుచేత నిప్పుడీమేళములు "లంజెలు లేకున్నను గుడి రంజిల్లదు ప్రజలమనసు రంజిల్లదు" అన్ననీతిని స్థాపించుటకయి యలంకారముగా నుపయోగపడుచున్నవే కాని సంగీతమున కంతగా నుపయోగపడుచుండలేదు. వారిలో కొందఱు పాటపాడిరా యింటనెవ్వరో మృతినొంది యుందురని పొరుగువా రందఱును పరుగెత్తుకొని రావలసినదే; ఆటయాడిరా కాళ్ళక్రింద పుట్టెడు ధాన్యమున్నను నలిగి తెల్లనిబియ్యము కావలసినదే; అభినయము పట్టిరా కాళ్ళును చేతులును వంకరబోయెడు దొమ్మరోగమని వైద్యునిసఖిత్తము పరుగెత్తవలసినదే. ఏదియెట్లున్నను తాంబూలమునకు వచ్చినవారు మేళ మొకమూల నాట్యమాడుచుండఁగా తా మొకమూల ముచ్చటలాడుచు లేవఁబోవునప్పుడు వేశ్యలున్నారన్నమాటమాత్రము మఱచిపోక తండ్రితద్దినము మానుకొనియైనను విధిగా వారికి సమర్పింపవలసిన ముదుపు చెల్లించి వెళ్ళిపోవుచున్నారుగాని సంగీతసుఖము నంతగా ననుభవించుచుండఁగా చూడము. ఇఁక మేళములను రప్పించినవారో వేశ్యలచేత పాడించుట గౌరవావహమనుకొందురే కాని సంగీతము విని తామానందింపవలెనని యితరుల నానందింపఁజేయవలెనని పుట్టిన యుద్దేశముతో పిలిపింపరు. కాఁబట్టి మనవారు కొందఱనుకొనునట్లు వేడుకసమయములయందుఁగాని యితరసమయముల యందుఁగాని సంగీతసుఖము ననుభవించువా రావగింజలో నరపా

లయినను లేరు. అందుచేత వేశ్యాస్త్రీలు పలువురు సంగీతమునందు మహిషాంగనలకన్నను, నాట్యమునందు భృంగికన్నను ప్రవీణు రాండ్రు కాకపోయినను పలుకుటుంబములను పాడుచేసి వేలకొలది ధనమార్జించి మిద్దెలను మేడలను సహితము కట్టగలుగుచున్నా రనుటకు మనపట్టణములో మీరందఱును నెఱిఁగియున్న యొకటి రెండు నిదర్శనములే చాలియుండును. మనమండలమునందు లక్షల కొలఁది జనులున్నను వేశ్యలసంగీతము విని యానందించుచుండు వారు లక్షకొకరయినను నున్నారో లేరోయని యనుమానింపవలసి యున్నది. కాఁబట్టి వేశ్యావృత్తి లేకుండునట్లు చేయుటవలన సంగీత వినోదము చెడునన్నమాట కల్ల; వారియొద్దనున్నది నిజమయినసంగీ తమే కాదనియు, దానివలన నితరదేశములయందు కుటుంబములలో కలుగుచుండు లాభములేవియు కలుగకుండుటయేకాక యనంతము లయిన చెడుగులుకూడ కలుగుచున్నవనియు పయినే చూపియున్నాను; అదిగాక సంగీతము గణికల సొమ్మగుటవలన ప్రతికుటుంబమునం దును కలుగవలసిన యానందము చెడుచున్నదనియు, గానవిద్య వేశ్యలలో నశించిపోయినయెడల నొక్కొక్క వారాంగనకు మాఱుగా వేవురేసి కులాంగనలయొద్ద వెలసి యిప్పు డిచ్చుచున్న విషతుల్యము లగు ఫలములకు మాఱుగా నమృతతుల్యములగు దివ్యఫలము లిచ్చు ననియు కనఁబఱిచి యున్నాను. వేశ్యల సంగీతము కొన్ని సత్ఫలము లనే యిచ్చునని యొప్పుకొన్నను, అది యావశ్యకమైన భోగ మును వినోదప్రదమును గనుక ప్రత్యక్షముగా కనఁబడు దుష్ఫలము లతో కూడిన వినోదమును సహితము మానుకోవలయుననియు కొంత వఱకు సాధించి యున్నాను. ఒకవేళ దాని నావశ్యకమునుగానే గ్రహించి సుఖప్రదమనియే యంగీకరించినను, ఇతరులను చెఱిపి

మనము సుఖపడఁగోరరాదు. కనుక వివాహమాడి పతివ్రతలై పుత్రులతోను పుత్రికలతోను భర్తలతోను సంసారసుఖ మనుభవింపఁదగిన మానవతులను మానహీనలైన జారిణులనుగాఁజేసి యామూలమున సుఖించుట మానవధర్మము కాదు. బోసినోటివాఁడు పేలపిండిని మెచ్చుకొనునట్లు వదలుకచ్చవాఁడొకఁడు వేశ్యావృత్తిని శ్లాఘించుచు వేశ్యలు లేకపోయినయెడల సంసారులు పాడగుదురని చెప్పినను, అది యుక్తికిని అనుభవమునకును దూరమైనమాట యని ధీమంతు లందఱును తెలిసియుందురు. "మగనివద్ద జారత్వమును అత్తవద్ద చోరత్వమును నేర్చుకొనె" నన్నట్లు భర్తగా రమ్మవారి యింటికిఁ బోవ, భార్యగా రయ్యవారింటికిఁ బోయి యుభయులును పాడగుదురు. తల్లిదండ్రు లేలాగో యిఁకబిడ్డలు నదేవిధము. వేశ్యలు లేకపోయిన వ్యభిచారము పూర్ణముగాపోయి లోకమంతయు బాగుపడునాయని కొందఱు ప్రశ్నవేయవచ్చునుగాని సంఘములో నెప్పుడును కొందఱుగాకపోయిన కొందఱయినను చెడి గుడిసెవేటులై వ్యభిచరించుట సంభవింపవచ్చినను వారు వేశ్యలవలె వ్యభిచారమును పండ్లు మొలచినప్పటినుండియు విద్యగా నభ్యసించిన ప్రౌఢురాండ్రు కాకపోవుటచేత కలిగెడు నష్టము బహుగుణము లల్పముగా నుండు ననిమాత్రము సమాధానము చెప్పఁగలము. ఏదేశమునందును బుద్ధిమంతులు చేయు ప్రయత్నమంతయు సాధ్యమైనంతవఱకును కీడును తొలఁగించి మేలును పెంపు చెందించు కొఱకేకాని మఱియేమియు కాదు. కాఁబట్టి దేశముయొక్క క్షేమము నిమిత్తమై యీదుర్వృత్తిని సాధ్యమైనంతవఱకు మాన్పఁ బ్రయత్నించుట విద్యాధికుల కందఱికును విధిగా నేర్పడుచున్నది. మనము సుఖముగా నున్నయెడల నెవ్వరేగంగలో మునిఁగిన మనకేమని స్వార్థపరులై యూరకుండుట

తెలివిగలవారి కర్తవ్యకృత్యముకాదు. కొంతవఱకైనను పరార్థపరుఁడై శక్తికొలఁదిని లోకమునిమిత్తము పాటుపడుట ప్రతిమనుష్యునకును ధర్మమై యుండఁగా విద్యార్థులకది ముఖ్యధర్మమని వేరె చెప్ప వలయునా? మన మిత్రులకు బోధించునప్పుడు మనము నిషేధించిన పని ముందుగా మనము మాని చూపవలెను. అట్లు చేయక మనము మనశ్చాంచల్యముపొందక యుండగలము గదా యను గర్వముచేత మన మావేడుకకు కొంత యవకాశమిచ్చినయెడల పామరులు మన మాటలయందుకంటె చేష్టలయందే యధికవిశ్వాసముంచి వీరుమాట లయందు దేవతలైనను చేష్టలయందు మనతో సమానులే యని యెంచి మనహితోపదేశములను లక్ష్యముచేయక తాము మన మవలంబించిన మార్గమునే యనుసరించి యాపైని మనకంటె నాలుగు మెట్లెక్కువ యెక్కుదురు. కాబట్టి వినోదము తప్ప మఱియొకవిధ మైన చెడుగు కలుగదనుకొన్నను, దానివలన నితరులకు కలిగెడుఫల మును కొంచె మాలోచించి పామరులకుకూడ మనకున్న పరిశుద్ధ చింతయే యుండఁబోదని యెఱిఁగి లోకము నిమిత్తమైనను మనము కొన్ని చిఱుసుఖముల నవశ్యముగా మానుకొనవలయును. మనమనస్సు కూడ నొకవేళ చలింపవచ్చును గనుక ముందుగా చెడుమార్గమున ప్రవేశించుట కవకాశమిచ్చి యందు ప్రవేశించిన తరువాత వానితో పోరాడి కష్టముమీఁద మరలించుటకు ప్రయత్నించుటకంటె ప్రప్రథ మముననే యామార్గమును మూసివేయుట మనకయిన నెంతక్షేమ కరము! కొంద అంతయు నొప్పుకొని మాకిచ్ఛలేకయే మామిత్రుల ప్రోత్సాహముచేత నిట్లు చేయవలసినవారమైతిమని చెప్పవత్తురు. మన మిత్రులనిమిత్తమై మెన్నఁడయిన మనము కానిపని చేయ వచ్చునా? మనము చేసిన సుకృతదుష్కృతములకు భగవంతుని సమ

క్షమున మనమే యుత్తరవాదులము గావలసిన వారము కాని మన మిత్రులు కారు. కాఁబట్టి మనమాదోషమును మిత్రులమీఁద త్రోసి వేయరాదు. మిత్రులకుఁగూడ ధర్మమును బోధించి వారిని మంచి మార్గమునకు త్రిప్పుట మనకు విధి. మన మెన్నిపాట్లు పడినను వారు వినక చెడఁదలఁచుకొన్నపక్షమున వారి సంతతితో విడిచి వారిమైత్రికి వేయినమస్కారములుచేసి యూరకుండుట యెంతయు నుత్తమ కార్యము.

ఈవేశ్యావృత్తివలన నెవ్వరికి నేవిధమయిన సుఖమును గలుగ నేరదుకాని పయి కొకవేళ కొంచెము సుఖదాయకముగా కనఁబడినను ఈవఱకు చెప్పినదానివలన నిది యారంభములో వివరించిన సుఖభేదములలో మొదట సుఖములాగున కనఁబడి కడపట దుఃఖముగా పరిణమించుచున్న దానిలో తప్ప మఱియొకసుఖములో చేరదు గనుక దీనిని విడిచిపెట్టవలయునని మఱిమఱి చెప్పవలసిన యావశ్యకము లేదు. మనపూర్వులయిన నీవేశ్యావృత్తి నాదరించినవారు కారు. నృత్తగీతాది వినోదవిద్యలను వీరియధీనముచేయుక సంసారులగు చారణాదులయందే యుంచిరి; మనపెద్ద లేధర్మశాస్త్రమునందును వారాంగనల ననులోమవిలోమసంకరజాతులలో నొకదానియందయిన నంగీకరించియుండలేదు. వీరికి దాయమెక్కడను వివరించి యుండ లేదు. వీరితో సంభోగించినవారికి ఘోరప్రాయశ్చిత్తమును విధించి పరాశరులవారు,

శ్లో. పశు వేశ్యాదిగమనే మహిష్యుష్ట్రీం కపీం తథా
ఖరీం చ సూకరీం గత్వా ప్రాజాపత్యం సమాచరేత్.

అని బ్రాహ్మణాదిజాతుల స్త్రీలతో వ్యభిచరించినందుకు వేఱువేఱు ప్రాయశ్చిత్తములు చెప్పిన తరువాత వేశ్యలనుగూడ పశువులతోను

గేదెలతోను కోతులతోను గాడిదలతోను పందులతోను గలిపి వానితో సంభోగించునప్పుడు చెప్పిన ప్రాయశ్చిత్తమునే వేశ్యాసంభోగమునకు జెప్పియున్నారు. అదిగాక మనధర్మశాస్త్రకర్తలు వేశ్యాప్రియులు పంక్తిబాహ్యులనియు వారికి రాజసభలలో కొలువు లియ్యకూడదని యు విధించియున్నారు. అందుచేతఁ బూర్వకాలమునందు వేశ్యల నుంచుకొన్నవా రెంతో హీనులుగా చూడఁబడుచుండిరి; మనరాజులు వారికి సభలలో పనులియ్యకుండిరి; కులమువారును వారిని మిక్కిలి తక్కువగాఁ జూచుచుండిరి. కాబట్టి యాకాలములో బహిరంగముగా వేశ్యల నుంచుకొనుట యెంతో తలవంపులుగానుండి మానాభిమానములు గలవా రందఱును వ్యభిచారమును మానుచువచ్చిరి. ఈకాలమందన్నననో యించుమించుగా మనరాజులందఱును నశించినారు: ఉన్న కొందఱయినను దివానక్షత్రములవలె శోభింపకున్నారు; అందుచేత నీదేశోపద్రవమును నివారించుటకు వారుశక్తులుకారు; ఇట్టి దురాచారములను మాన్పుటకయి కులమువారి కిప్పుడు మునుపున్న నీతియు కట్టునుగూడ లేక విత్తమే ప్రధానమయియున్నది. కాఁబట్టి యిప్పుడేవిధమయిన యడ్డంకియు లేక వ్యభిచారమున్న తప్పుగానే తోచక యెల్లవారును హేరాళముగా వేశ్యల నుంచుకొనుచున్నారు; ఇప్పుడా వేశ్యాప్రియుల గౌరవమున కెంతమాత్రమును భంగము కలుగుచుండలేదు. ఇప్పుడిప్పుడు విద్యాధికులయినవారు ప్రబలులయి కొంతవఱకు దురాచారములను తగ్గించుటకు శక్తులగుచున్నారు. గనుక వారందఱునుజేరి యిటువంటి దుర్వృత్తియందు ప్రవేశించువారిని చిన్నచూపునఁ జూచుచు పదిమంది సమావేశమైనచోట వారిని గౌరవింపక పోవుచు వచ్చినయెడల వ్యభిచారము కొంతవఱకయినను తగ్గునని నమ్ముచున్నాను. వ్యభిచారమునకయి యొకజాతి యేర్పడి

యుండుట మన దేశమునకంతకు నిందాకరము. అట్టి నిందను మన దేశ మెప్పుడు తొలఁగించుకొని నాగరికతగల దేశములలో తల యెత్తుకోఁ గలుగునోయని కాలమున కెదురుచూచుచు నట్టికాల మును శీఘ్రముగా తెచ్చుటకై మనచేతనైన ప్రయత్నము మనము చేయుచుండవలసియున్నది. ఈ దుష్కాలమును రూపుమాపుటకై సాధారణముగా వేశ్యలకు సంతానము లేకుండఁజేసి భగవంతుఁడే కావలసినంతపని చేయుచున్నాఁడు. ఆపనికి సాయముగా వేశ్యలితర బిడ్డలను పెంచుకొని వారిని పాడుచేయు దురాచారమును మనము పని పూని తొలఁగించుచు వచ్చిన పక్షమున మన మనుకొన్న కాల మత్యంత శీఘ్రముగానే రాఁగలదు. మనము చేయవలసిన పనికి దొరతనము వారుకూడ మనకు సహాయులయి వ్యభిచారవృత్తికయి పిల్లలను పెంచుకొనుట యిండియాదేశపు శిక్షాస్మృతిలో శిక్షార్హమయిన నేర ముగా విధించియున్నారు. మన మీవిషయమునందు శ్రద్ధవహించిన యెడల వివాహమాడి పతివ్రతలు కావలసిన బాలికలెందఱో వ్యభి చారకూపమునుండి బయలబడి సంసారసుఖ మనుభవింపఁగల వారగు దురు. అట్టి నోరెఱుఁగని నిరపరాధినులను రక్షించుటను మించిన పుణ్యకార్యము మఱియొకటి లేదు. కాఁబట్టి మనవారు వేశ్యలు పరుల ముద్దుబిడ్డలను పెంచుకొనకుండ నివారించుటలోను, శుభకార్యా దులయందు భోగముమేళముల పిలిపించి యాదరింపకుండుటలోను తగినకృషి చేయుదురని కోరుచు నింతటితో విరమించుచున్నాను.
